

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat	
	• reducenten organische stoffen uit dierlijke mest en compost omzetten (in anorganische stoffen)	1
	• planten (alleen) anorganische stoffen / mineralen kunnen opnemen (waardoor de groei en opbrengst hoog kunnen zijn)	1
12	C	2
13	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat door het oogsten van de druiven stikstof uit de wijngaard verdwijnt.	
14	maximumscore 1 voorbeelden van een juist antwoord	
	– Op de beschadigde plek is de vochtigheid gunstig voor schimmelsporen. – De druivenschil beschermt tegen schimmel. – Het sap dat bij beschadiging vrijkomt, bevat voedingsstoffen voor de schimmel.	
15	C	2
16	maximumscore 1 twee van de volgende abiotische factoren:	
	– temperatuur – licht – CO₂-concentratie	
	<i>Opmerkingen</i>	
	<i>De abiotische factoren druk en zuurstofconcentratie goed rekenen.</i>	
	<i>Als de kandidaat van een juiste abiotische factor de waarde in de reactor beschrijft (zoals “20 °C”, “donker” of “gasvorming”), dit goed rekenen.</i>	

Stamcellen als behandeling voor diabetes

17	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat	
	• de osmotische waarde van de voorurine verhoogd is	1
	• (waardoor) minder (terug)resorptie van water kan optreden	1
18	maximumscore 3	
	• (P:) gekronkelde nierbuisje	1
	• (Q:) haarvat	1
	• (model) 3	1

Vraag	Antwoord	Scores
19	C	2
20	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat stamcellen kunnen uitgroeien tot verschillende typen cellen. / dat stamcellen (nog) niet zijn gedetermineerd/gedifferentieerd/gespecialiseerd. / dat stamcellen zich nog kunnen delen.	
21	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat • de lever (glucoserijk) bloed uit de darmen ontvangt • de lever op insuline reageert / glucose opslaat	1 1
22	D	2

Koraalriffen

23	B	1
24	maximumscore 2 1 niet 2 niet 3 wel 4 wel indien vier nummers correct indien drie nummers correct indien twee of minder nummers correct	2 1 0
25	C	2
26	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat • verschillende soorten algen een verschillende temperatuurtolerantie zullen hebben • (door het opnemen van verschillende soorten) er een grotere kans is dat er een soort aanwezig is die een hogere temperatuur tolereert (waardoor de overlevingskans van de poliep groter is)	1 1